

(Minek szaladtok el...)

Minek szaladtok el, ti szépek?
Te pillanat, te álom, te élet,
Minek szaladtok el, ti?

Minek oly szép a lány, az álom,
Hogy félek tőle, ha megtalálom,
Hogy nem merek szeretni?

Minek fájt oly nagyon a lelkem,
Mikor a legszebb lányra leltem
S mért nem merek feledni?

Mért von felé hiú, vad áram,
Hogy megtaláljam, hogy megimádjam
S ne merjem megszeretni?

Lángolni jöttem...

Lángolni jöttem én közétek,
Ti fázós lelkű emberek.
S míg öntüzem lassan eléget,
Elérem az örök telet!

Olvasztgatom a többieknek
Kérges szívről a fagyot,
De szürke lelkek szürkésége
Megvesz és majdnem megfagyok!

Szerelmem tűzhányó hevével
Szórom a gyűlölet kövét,
Ó mert vakító lánggal égtem,
Azért vagyok most oly sötét!

Mint fáradt meteor, csavargom,
Termékenységét keresőn,
Vad vággyal hullok a kopárra,
Új életet esengve hőn!

Hiába itt minden melegség,
Kevés az örök tavasz itt,
Hogy jégszívekből, kőszívekből
Fakassza tündérmait.

Úgy járok én e zord tömegben,
Mint napsugár a sarkokon,

Pólusain tenger közönynek
A fényt büszkén ragyogtatom:

Balvégzetem vak éjjelébe
Szívem ezer sugára száll;
Lobogjon lelkem, ha kilobban,
Legyen a vége: tűzhalál!

Ősöm

Valami igric volt az őszám
A nagy keleti pusztaságon,
Valami kóbor, szabad igric,
Ki élt nótázón, napimádón.
Valami igric volt az őszám.

A nagy keleti pusztaságnak
Mélázó lelke bennem él még,
Messzeségbe csapongó lelke,
Ragyogó dele bennem él még
A nagy keleti pusztaságnak.

Az én bús vándordaru lelkem
Itthagya gyakran gyásza őszét,
Kószál betaposott síroknál
És elsiratja szilaj őszét
Az én bús vándordaru lelkem.

Ha kondul majd ama nagy óra,
Keletre néz turáni arcom
S valami ősi melódiával,
Pogány nótával csak elalszom,
Ha kondul majd ama nagy óra!

Szokratesz

A "Görög Szonettek"-ből

Az apja szobrász volt. Márványtömegeből
Heroszt és istent formált könnyű kézzel,
Heroszt, ki istentetteket merészelt,
Istent, ki emberként leszáll a mennyből.

Az apja szobrász volt. Ő maga gyöngé,
Az orra tömpe és a karja lankadt,
Iromba kőn ő nem vesz diadalmat,
Márvány helyett tán suta karja törne!

De a szemében, ó de a szívében
Az apja lángja ég szilajan, épen
S a lelke lendül, bár lehull a karja,

A heroszt s istent nem kőből faragja,
De lelkekből. Dús igéjére lesz
Kő helyett: Plató s Arisztótelesz.

Magányos úton...

Magányos úton építetek egy házat,
Betérhet hozzám, aki erre fárad,
Aki dalolva, virágot keresve,
Eltéved a mély életrengetegbe.

És őszi estén, míg az avar sír majd
S utolsó szirma hull a rózsáimnak,
Magányos vándor, múltakba révedve,
Emlékezik majd egy tündérszigetre.

És hírt hoz nékem élet tengeréről,
A csodaszépről, távoli tündérről,
Kit idevárok és aki nem jó el,
Csak egyre szépül a szálló idővel.

Gellért püspök

Pogányok közt töltött éjet, napot,
A farkasok közt járt Gellért, a pásztor
És kimerülve harctól, virasztástól,
Pihenni tért tornyos Csanádba most.

A Megfeszített képén elborong
És a zsolozsmát egyhangún mormolja.
Az alkonyat gyászleple száll a dómra,
Künn vakkantanak a komondorok.

De ím a mélyből hangos nóta szól,
Egy szolgálólány malmot hajt s dalol.
Valami pogány nóta, de mi szép!

Gellért dobogni érzi nagy szívét:
Tüzes varázssal, bűvös áradattal
Vérét pezsdíti a szilaj magyar dal!

Géza király

Tündöklő víziók visszfénye ég szemében,
E nagy árnyékvilág oly szomorú neki.
Barátai: sápadt mártírok lelkei,
A kikkel társalog zimankós, barna éjben.

Rá vár a korona, e gyémántterhes ékszer,
Mely szédülő fejét vaspánttal átszorítja.
Mozdulatára vár a pártos, marcona szittyá,
Csataszomjas lován megvívni ellenével!

...A püspök hangja szól, a mély orgona bűg
És kondul a harag s ő érzi, mily hazug,
Mily balga és hiú ez a világi lárna

S amíg a korona érinti homlokát
Kék tömjénfüstön és misztikus árnyon át
Mosolygva hallgat a szeráfok kardalára!

Mátyás király

Nézd Donatello márvány vésetét,
A karvaly orrt, a dactól görbe ajkat,
Mely gúnyt nyilazva sújt, bár csukva hallgat,
Nézd a szemét, mely fényes és setét!

Ez ő! Rőt múltunk ércizmú magyarja,
Királyi holló, mely nyugatra tart,
Mely fölgyújtja a bús magyar avart,
Mely a jövődöt lángolón akarja!

Pusztára épül tündérpalotája,
Plutárkot érti és Cézárt csodálja
És elmereng olasz kéz remekén.

De garaboncásként viskóba járva,
Míg irt keres az árva pór bajára,
Érezi, hogy mily magányos szegény!

A költő szól

Hallottál a mesék királyfiáról,
Ki három évig elbűvölten élt,
Kitől öröm, szerencse tova pártolt

S vad rengetegbe ölte életét?
Úttalan úton járt nagy messzeségben,
Érdes darócban, árván, szomjan, étlen,
Szomorúságos nótákat dalolt,
De mégis - mesék királyfia volt!

Hallottál a titokzatos szigetről,
Hol örök nyár él, örök szerelem,
Halkhúrú hárfán szól a szél az erdőn
S a csudáknak kék virága terem?
A többi ember járhatja az élet
Ezer ösvényét, arra sohse téved,
De a királyfi egyetlen szaván
Fölépül az a csudatartomány!

Ha hittel csüggsz az én szívem meséjén,
Jójj! Vár reád a bűvös kikelet,
Csak az élet mély erdőinek éjén
Bizton hajlítsd szívemre szívedet!
Meglásd, dalomra száz visszhang figyelmez,
Sötétlő erdők egyre fényesebb lesz
S mire a rontó bűvölet lejár,
Ránk a dicsőség diadémje vár!

Kérdés

Nagy ismeretlen, ó mondd meg nekem,
Magányos-e a szörnyű végtelen,
Egyedül állasz a világ fölött,
Mint óriás rab, örök számüzött?

Mikor teremtő szent láz tüze éget,
Nem kutatod-e át a mindenséget,
Hogy valakire lelj, aki megért
S veled csodálja lelked remekét?

Nem dobban-e meg óriás szived,
Mikor szavadra egy világ siket
S csak tűnő törpék néznek lábaidra,
Egek egébe néző örök szikla?

Talán szíved nincs. Közönyös szemed
E mély világ titkára rámered
S mint kevély jéghegy, csillogva úgy néz le
Hervadt rózsára, eltiport vetésre?

Maris

Cselédünk volt. Olyan, mint a többi,
Paraszti, dolgos. Nótákat dalolt.
Vasárnap hosszan szokott fésülni:
Kimenő napja volt.

Egy katonát szeretett, aki hozzá
Három nagy évig hűséges maradt
S ki szép levelet küldött neki százat,
Virágos, rímes szavakat.

Vasárnap volt, kora tavasszal,
Maris a konyhában fésülni kezdett,
Álmosan, lustán s álmodozva babrált
Nagy, kenderfürtei között.

Én, kisleány, egy levelet betűztem,
Becéző szókat, szerelmes igéket
S ahogy a nagy, beszédes csöndben ültem,
Kezem meztelen vállára tévedt!

Megcsapott nehéz illata hajának,
Rózsás színű lett tőle a világ
És gyermekszívemben tüzesen, lágyan,
Egy érintésre, egy cirógatásra
Fölbúgtak az első melódiák!

Csönd

Az aranyos mennyezet fele zsongva
Az óriás, üres templomhajóba'
Még ott suttog az elszálló ima.

Piros sebeit némán viselvén,
Mennyei búsan mosolyog keresztjén
A boldogságos Miriám fia.

S az áhítatot teregető csöndben,
A tömjénterhes, lilás levegőben
Szirmát bontja a rosa mystica!

Dal

Emlékezem báránfelhőkre,
Átsuhanókra lágy egen,
Álmatagon, árván menőkre,
Báránfelhőkre, eltűnőkre
Emlékezem, emlékezem.

Emlékezem világos éjre
Tavaszt lehellő réteken,
Csillagvirágra, csodakékre,
Tavaszigre, álmovidékre
Emlékezem, emlékezem.

Bánkódva alkonyárnyas órán,
Míg száz vád bánt, száz gyötrelmem,
S baljós, bajos bánat hajol rám
Alkonyórán, aggón borongván
Emlékezem, emlékezem.

Tristia

A szép gyerekség eltűnt édenében
Vadrózsát szedtem napsütötte réten
S elkóboroltam ismerős vidéken.

És hazatérve esti harangszóra,
Már elfonnyadt a színes réti rózsa,
Óh emlékszem az első bánatokra;

Hogy a rózsák is mulandóan szépek
S hiába virítanak messze rétek,
Az én rózsáim sorsa az enyészet.

Később a rózsát lányarcon csodáltam,
Első ifjúság viruló korában,
Első szerelmek múltó mámorában.

De nyitva már az élet méla titka,
Hogy nem viszünk el semmit sem a sírba,
Hogy elmúlás van csillagokba írva.

De azért mégis, engedjétek nékem,
Ti örök rózsák egy nagy, örök réten,
Hogy ezt a múltást szomorúan nézzem,

Hogy nem gondolva a felhők fölöttre,
Borongó szívvel boruljak a rögre,
És boldogtalan legyek itt örökre!

Ovidius

Ti kóbor fecskék, Rómába menők,
Hozzátok hírül majd nekem,
Ragyog-e még az örökkék azúr,
Lobog-e még a szerelem?

Hatalmas Cézár uralkodik-e,
Hódol-e még a kincses száz sziget,
Rubintos lányok, csókos asszonyok
Cserélgetik még a szíveiket?

*

Ti kóbor darvak, Rómából jövök,
Ó, mondjátok csak, mi hír ott,
Virul-e még az orgonás tavasz,
Mely nékem virított?

Győzelmes Cézárt istenítik-e
Az aranyszavú költő dalai
És kinyílnak-e csillaghímes éjjel
A szeretők ablakai?

Hej, amíg én itt rőt ködök között
Tristiát költök aranyak hiján,
Melyik poétát tanítgat dalolni
S ölelni az én Júliám?

Új szonettek

I

Nagy, szürke rajban, egyhangú morajjal
Szállnak, csak szállnak tétova napok,
Kopnak, kopnak az óramutatók,
Szürkül az alkony és szürkül a hajnal.

Ó rohanó napok nagy légiója!
Elhantolt idők, elhagyott terek!
A homokóra lomhán csak pereg
S örök homok vár lenn a rosszra, jóra!

De néha... egy perc játéka csupán csak,
Szivárványos lesz ege a múlásnak,
Hallik a mindenség melódiája...

S a szürke Én, száz gond betege, rabja,
Belát egy üdvösséges pillanatra
A végtelenség büszke távlatába.

II

Ismeritek az ércarmú lidércet?
Agyunkba markol és mi futni tudnánk,
De megkövült kín szörnyű árnya hull ránk
S fölöttünk csattog keselyűd, vad Élet!

Jön éjszaka, mikor lelkünk kigyúlad
S villámos fénnel a jövőbe lát
S dermedt bánattal, sírva néz reád
Ó éj, ki szemed rémülten lehunyta!

S élünk tovább és vánszorgunk odább,
Futunk. Megállunk. Várjuk a csodát,
Hogy meggyógyít a Tavasz és az Élet,

A Szerelem, a Boldogság, a Fantom!
Ügetnének egyre, por lep és nap éget
S ama napon megállunk ama parton!

Simon Péter

I.

János 12, 10-11.

Szólott a hadnagy: Célozz! Jézus állott
S aki megváltja majd e rongy világot,
Sápadtan, nyugodtan előre lép,
Fölveti szép, szőke, szelíd fejét
És szól: "Le a fegyverrel! Én megyek!"
És indul. Utána a hadsereg.

Csak Péter, akiben kis szittyá vér volt,
Gondolta: "Hát az egész csak ezért volt?"
S Malkust, a szolgát úgy csapta fülön,
Hogy a szegény fül elrepült külön.
"Megváltás ide, megváltás oda!
Nekem elég volt. Nem oda Buda!"
Jól mondta Ahazvér, a csizmadia:
Szegény ember dolga csupa komédia!
Nyakunkon a római imperátor,
A papi fejedelmek, a kurátor,
A tizedes, a százados, legátus,

Irástudó és Pontius Pilátus.
Barabás ordít s szabadon bocsátják!
És elveszejtik az isten bárányát!
Nyolc boldogság jut itt csak a szegénynek,
Meg a menyország! Az úré az élet!
Jézus Péterre néz. Jézus nem válaszol.
Eszébe jut egy koldus ács valahol.

II

Máté 26, 69.

Tavaszi éj volt. Hús szél szállt nyugatról.
Simon Péter az ugaron barangolt.
Názáretit a hadnagy elvezette,
Talán ítélték is már ő felette!
A papi fejedelmek udvarán
Tűz pattogott, szikrázott szaporán.
S a tűz körül, vörös fénybe mártva,
Katona, szolga lebzsel, a hajnalt várva!
Jött Simon Péter és közéjük állott,
Meggérdezett egy vihogó szolgálót:
" - Hány óra? Hol lehet mostan a Mester?"
A szolgáló rábámult nagy szemekkel:
" - Uram, nem vagy-e tanítványa tán?"
Péternek ránc gyűrűzik homlokán,
De nyugodalmassal hangon feleli:
" - Nem voltam soha senkije neki,
'sz ő alvajáró. Aszondják: bolond."
...És megpiszkálva a zsarátnokot,
Mellé simul, gubbasztva, melegedve,
Megoldódik a nyelve és a kedve.
...Kakas kukorékol. Már itt a hajnal.
Az ajtó döng. Sápadtas, fényes arccal
A názáreti vörös ingben lép ki:
Katona, szolga mind riadva nézi.
Ő könnyei közt mosolyogva lépdel,
Péterre néz. És nem néz vissza Péter!

Anakreoni dal

A színes éjszakában
Robognak a batárok
És bennük buta bárók
A színes éjszakában.

Nekem is volna jussom
Batárok mélyin ülni,

Csókolni és örülni
Nekem is volna jussom.

Illatos kis szalonban
Folyik a bor, a tréfa,
Csók csattan néha-néha,
Illatos kis szalonban.

Nekem is volna jussom
Az Életet ölelni!
Az Életet ölelni
Nekem is volna jussom!

Ti néma, béna nóták,
Miért, kiért dalolni,
Epitáfiumok ti,
Ti néma, béna nóták!

Nekem ne volna jussom,
Az Élet igricének,
Ti jámborok, ti vének,
Hogy éljek, éljek, éljek,
Nekem ne volna jussom?

Haza...

Már dalolnak az út mentén a nyárfák,
Már száll a szélben a futóhomok,
Már szürkülnek a méla tanyaházak,
A vonat füstje a földön borong.

Már integet magányos némasággal
Az a tájék, mely mindig visszavon,
Az a tájék, mely elértette mindég
Az én rokontalan, nagy bánatom'!

Magányos puszták fiának születtem,
Delelőn lomhán mélázgatni, én,
Végigterülni jegenye árnyékán
S álmodozni az alvó föld szivén.

Elborulások fiának születtem,
Kit nem ismert bánatok árnya nyom
S hervadt levéllel takarózva hervad
Őszök kódében a rőt avaron

Kivert egy átok zsvajba, kacajba,
Most hazatértem, most köszöntelek,

Mint elszáradt kóró, ha visszaszállong,
Bánatos rónák, bús testvéretek.

Borulásos órán

Az üdvösségből mindig kitagadva,
Fáradtan léptem csüggesztő utakra.

Pusztaság pacsirtájának születtem
És viharok vándormadara lettem.

Másoknak nyitja kertjeit az élet,
Enyém csupán egy hervadó vidék lett:

Emlékek avarában járok egyre,
Felejteni tanulva s nem felejtve.

Ó gyér emlékek, elomló bokréta,
Szívem csaló igézet vonja néha:

Az Élet nagy, szabad útjára lépni,
Nyíló rózsáit nyíltukban letépni!

Mámoros lenni új üdv mámorától
S nem hamvadozó emlékek torától.

Ó, de szívemben valami megsajog,
Kudarok árnya, múltak árnya borong,

Tilos üdvösség és tűnő igézet!
Fölöttem szédítőn átrobog az élet!

Álmok vége...

Tiszaháti fűzfák erdejében járok.
Alkonyati árnyak, alkonyati álmok
Kísértenek engem.
Némaság a tájon, dalok a szívemben.

Letűnt napnak csókja ég az erdő fölött,
Ritkás füzesekben violaszín ködök,
Alkonyi kísértet.
Álom itt a küzdés, álom itt az élet!

De a rekettyésből valaki rámkiált:
"Forduljon kend vissza! Nem mehet itt tovább!"

Sebtiben fölnézek:
Megszakadt az álom! Oda az igézet!

Megyek vissza innen. És a szívem mélyén
Csitítgatok egy nagy, bánatos érzést én:
Ez az álmok vége!
Goromba szavával fölriaszt az élet
S csudás ösvény, többé nem találunk téged.

Egy régi novicius

Kolostor mélyén voltam gyermek én,
Szívem fehér volt, mint ama virágok,
Melyek az oltár fülkéjében álltak
És fényre vágytak délnek idején.

Kolostor mélyén nyílt szívembe ki
Az első szerelem csodavirága.
Emlékezem e szép, bús ifjuságra,
Tömjénes illatát érzem neki.

Tavasszal elméláztam az imákon
És úgy sejtettem: él még a világon
Valaki, aki engem még szerethet.

S fölnézve karcsú, bús Madonnaképre
Új áhítat szállt a szívem mélyére
S tömjénüket küldték a messzi kertek.

Nietzsche Naumburgban

Egy árny kószál a parkban őszi estén,
Szánd meg s imádkozz érte jó keresztény,
Az égbe tört és pórul járt szegény.

Most vánszorog, jár körbe-körbe némán,
Nagy homlokán és kiégett szemén árny,
Nincs nála nyomorúbb e földtekén.

Mégis ti, kiknek a menny megígérve,
Ti jámborok, reám figyeljetek,
Hős és nemes e szánandó beteg!

A gondolateseták közt folyt ki vére
S bár mennyetekre nem váltott jogot,
E földre onnan egy kis fényt lopott.

Az áloévirág

A kert ölen sötétlik, mint a bánat
Az áloé, a száz évben nyitó.
Rejtelmesen csobog a kerti tó,
Tükrén az első csillag fénye bágyad.

Sötét, magas apáca árnya lebben,
Az angelusztól megcsendül a táj,
A jázminoknak dús illata fáj,
Porladó álmok nyílnak ki a kertben.

S a bús klarissza, ráboruló éjben
Elméláztat az áloélevélen,
Melynek virágát látta még a gyermek.

S mely egykor - ó de néki soha, soha! -
Szirmát is bontja, illatát is ontja
Jövendő ifjúságnak, szerelemnek.

Shakespeare estéje

Az esti ködben, őszi esti ködben
Hazabotorkál, véle a homály,
A dérütötte hold lassan kelőben:
Már itt az ősz és itt az este már.

Az országúton kósza álmok járnak,
Danol a szél, halódik a határ,
Járnak az árnyak, vége van a nyárnak,
Már itt az ősz és itt az este már.

A kandallóban sírnak már a gallyak,
Künn a tarlókon kárognak a varjak,
Nyárnak halála: árnyak élete.

Violás alkony, opálos színekkel,
Nézi a néma, nagy, magányos Ember:
Szívében kong, bong a Téli rege!

Csönd

Mély csönd vizén
Evezek lassan.

Arany nap ég
A kék magasban.
Múltak borúja
Már távol, távol,
Csak messzi köd már,
Halotti fátyol
Múltak borúja.

Enyém az üdv,
A csöndnek üdve,
Fekszem némán
Álomba merülve.
A régi átok
Elhallgat lassan,
Elnémul búsan
Mint távol dallam
A régi átok.

Mély csönd vizén
Vitorla nélkül
Némán megyek.
Ég, tenger kékül.
Te múlt, te múlt
Fekete felleg,
Ó, csak maradj,
Csak rád ne leljek
Te múlt, te múlt.